

Så vil jeg blot slutte med at takke for det tilsagn, regeringen har givet om, at vi i det videre forløb i sagen kan forvente at få en grundig redegørelse om de enkelte elementer i den fra regeringens side.

Hermed sluttede forhandlingen.

Afstemning

Forslag om motiveret dagsorden nr. D 3 af Keld Albrechtsen (EL) og Anne Baastrup (SF) (se foran) forkastedes, idet 15 (SF og EL) stemte for, 93 (S, V, KF, FP, RV og CD) imod; 1 (Jacob Haugaard (UP)) stemte hverken for eller imod.

Hermed sluttede forespørgslen.

Den næste sag på dagsordenen var:

4) Første behandling af lovforslag nr. L 11: Forslag til lov om indfødsrets meddelelse og ændring af lov om dansk indfødsret.
Af justitsministeren (Bjørn Westh).
(Fremsat 12/10 94).

Lovforslaget sættes til forhandling.

Forhandling

Keld Albrechtsen (EL):

Da mit partis ordfører, hr. Søren Søndergaard, er fraværende lige i øjeblikket, skal jeg på hans vegne ganske kort sige, at vi naturligvis støtter det foreliggende lovforslag, men der er dog en enkelt ting, som vi ikke kan støtte, og det er ændringen af § 12 i loven. Der foreslås en § 12, stk. 3, hvori justitsministeren får mulighed for at indhente forskellige oplysninger, og det skal bruges til, at man vil til at tage hensyn til, om ansøgere om dansk statsborgerskab har fået udbetalt for meget i individuel boligstøtte eller for meget i social bistand. Det kan vi altså ikke acceptere. Det finder vi er en urimelig behandling at give, og derfor vil vi til andenbehandlingen stille ændringsforslag vedrørende dette punkt.

Pia Kjærsgaard (FP):

Jeg skal også kort redegøre for Fremskridtspartiets holdning til dette lovforslag om indfødsret, hvor endnu en gang små tusind personer plus børn søger indfødsret i Danmark.

Det er det første forslag om indfødsret, vi behandler i denne samling. Om det bliver til to eller tre mere, ved vi ikke på nuværende tidspunkt.

Fremskridtspartiet har klart markeret, at vi ønsker, at der er nogle krav, der skal opfyldes, før man får dansk statsborgerskab. Man skal kunne klare sig selv økonomisk. Man skal kunne tale forståeligt dansk. Man skal holde sig fri af kriminalitet.

Der har igennem de sidste par år været megen debat fra mange partier om, hvilke kriterier man skal opfylde for at opnå indfødsret eller dansk statsborgerskab. Vi vil selvfølgelig i udvalget nøje arbejde med de personer, som har søgt om tilladelse til indfødsret, kigge dem efter i kortene, som vi plejer at gøre, og eventuelt stille ændringsforslag, hvis der er personer, som vi ikke mener skal opnå dansk indfødsret.

Hermed sluttede forhandlingen.

Afstemning

Lovforslagets overgang til anden behandling vedtoges uden afstemning.

Formanden:

Jeg foreslår, at lovforslaget henvises til Indfødsretsudvalget. Hvis ingen gør indsigelse mod dette forslag, betragter jeg det som vedtaget. (Ophold). Det er vedtaget.

Den næste sag på dagsordenen var:

5) Første behandling af lovforslag nr. L 2: Forslag til lov om Den Europæiske Unions udvidelse med Norge, Østrig, Finland og Sverige.
Af udenrigsministeren (Niels Helveg Petersen).
(Fremsat 5/10 94).

Lovforslaget sættes til forhandling.

Forhandling

Ove Fich (S):

Allerførst et tillykke til den finske og østrigske befolkning, der med et klart flertal har besluttet sig for, at deres lande skal være medlem af Den Europæiske Union.

Jeg håber, at vi også om kort tid kan ønske den svenske og den norske befolkning tillykke med et ja til medlemskab af Unionen – et tillykke, fordi beslutningen jo betyder, at de pågældende lande skifter status fra at skulle tilpasse sig EU's regler til i fremtiden at få indflydelse på reglerne.

EU har i dag så stor en betydning, at reglerne ikke blot laves for medlemsstaterne, men i realiteten er retningsgivende for hele Europa. Derfor er medlemskab af Den Europæiske Union først og fremmest et spørgsmål om at få indflydelse i Europa og dermed at få større indflydelse på rammerne for udviklingen i sit eget land. Skarpt sat op er vejen til øget national suverænitet medlemskab af den union, der på så mange områder lægger rammerne for den nationale beslutningsproces.

Den kommende udvidelse af Den Europæiske Union vil forhåbentlig omfatte endnu tre nordiske lande. Derfor spørges der ofte, om det vil føre til en nordisk blok i Den Europæiske Union. Her overser man tit, at der rent faktisk er forskelle mellem de nordiske lande. Således har landene helt forskellige interesser på landbrugsområdet, hvor Danmark håber på et stort marked i det øvrige Norden, mens de andre nordiske lande naturligt søger at sikre deres egen landbrugssektor.

Alligevel er der væsentlige områder, hvor de nordiske lande vil kunne støtte hinanden i EU. Det drejer sig bl.a. om følgende fire områder: For det første miljøområdet, hvor alle landene har en høj standard; for det andet forbrugerpolitikken, hvor landene ligeledes alle er i front; for det tredje arbejdsmarkedspolitikken, den såkaldte sociale dimension, hvor de nordiske lande har et system med stærk indflydelse for arbejdsmarkedets parter, som ellers ikke findes i Europa; og for det fjerde ved åbenhed og gennemsigtighed i beslutningsprocessen og ved adgang til informationer, hvor de nordiske lande alle har en god tradition.

Den vigtigste fælles holdning for de nordiske lande er imidlertid, at de alle er positive over for en yderligere udvidelse af Den Europæiske Union med landene i Central- og Østeuropa. Om end den aktuelle udvidelse af EU er et mål i sig selv, er den også et middel til at sikre den udvidelse østpå, der kan garantere den økonomiske, sociale og politiske stabilitet i Central- og Østeuropa – et krav, som er meget presserende. Derfor har de nordiske lande i fællesskab meget at tilbyde EU-samarbejdet.

Af samme grund vil medlemskab af Den Europæiske Union heller ikke betyde en svækkelse af det nordiske samarbejde – tværtimod. Det nordiske samarbejde skal i fremtiden ud over dets eksisterende meget væsentlige opgaver bl.a. på kultur- og undervisningsområdet bruges til at koordinere nordiske synspunkter og fælles handling. Det vil give det nordiske samarbejde endnu mere substans.

En interessant prøve på evnen til et samarbejde mellem de nordiske lande kunne være udarbejdelse af et fælles nordisk memorandum op til forhandlingerne på regeringskonferencen i 1996. Det ville give de fire lande en klar styrkeposition, som de ikke enkeltvis ville kunne opnå.

Folkeafstemningerne har som bekendt endnu ikke fundet sted i Sverige og Norge. Dem skal jeg heller ikke kommentere, men det er klart, at jo flere nordiske lande der bliver medlem af EU, jo stærkere står vi. Derfor må det også undre, at der er danske politikere, som aktivt søger at overbevise befolkningerne i Sverige og Norge om, at de skal sige nej til medlemskab af EU. Hvis opfordringerne blev fulgt, ville det betyde en svagere nordisk indsats og dermed også en svagere dansk indsats i EU, end det ellers kunne have været tilfældet.

En udvidelse af EU med de øvrige nordiske lande vil være en stor lettelse for mange danskere, især dem, der kan huske, hvorledes de den 2. oktober 1972 måtte vælge mellem Norden og EF. Nu er chancen der for at få forenet begge dele, nemlig et samlet Norden inden for den europæiske konstruktion. Den chance bør vi ikke lade gå fra os.

På den baggrund vil Socialdemokratiet varmt støtte ratifikationen af EU's udvidelse med Østrig, Norge, Sverige og Finland.

Jens Kirk (V):

Traktaten af 24. juni 1994 mellem de nuværende EU-lande og de fire ansøgerlande Norge, Østrig, Finland og Sverige om tiltrædelse af EU er en god traktat, som får støtte fra Venstre. Alle ansøgerlande er værdige repræsentanter, og alle opfylder de betingelser, der er stillet for medlemskab.

Bliver Traktaten ratificeret i alle EU-lande, vil Norges, Østrigs, Finlands og Sveriges tiltrædelse ske pr. 1. januar 1995, efter at der er holdt folkeafstemning i ansøgerlandene og de har sagt ja.

Østrig og Finland har sagt ja, og vi håber – kan håbe – at Sverige og Norge også stemmer ja. I forhold til tidligere udvidelser er der for de fire

ansøgerlande et begrænset antal overgangsordninger, hvilket bl.a. skyldes, at alle de tiltrædende lande allerede er tilknyttet EU's indre marked som følge af EØS-aftalen. Der er overgangsordninger for de enkelte lande af kortere eller længere varighed, bl.a. inden for miljø, sundhed og sikkerhed, ligesom Norge og Sverige har ønsket, at man fortsat kan markedsføre f.eks. våd snus.

På landbrugsområdet tiltræder man den fælles landbrugspolitik efter en overgangsordning og med særordninger for de nordlige områder samt en region i Østrig. Ovennævnte gælder også på fiskeriområdet, hvor der er særlige aftaler. Det er værd at bemærke, at de fire ansøgerlande søger optagelse uden undtagelser, som Danmark har i det nationale kompromis.

Indtil nu er vi 12 på holdet med store chancer for indskiftning, men når der bliver 15 eller 16 på holdet, vil chancerne for indskiftning være små, ikke mindst i betragtning af, at vi nok vil trække os i nogle tacklinger og ikke sparke igen. Er udenrigsministeren og hr. Ove Fich ikke begge enig i det?

Vi trænger til en hurtig afgørelse af, hvad vi vil gøre i 1996 på regeringskonferencen. Med flere nordiske lande i EU tror jeg, at EU kan trækkes mere i en retning af en nordisk tankegang og dermed også i den retning, at snyd aldrig kan betale sig.

Især på fiskeri- og landbrugsområdet er vi meget forskellige, men på mange andre områder vil vi være enige, og i de store træk vil vi være enige, hvilket vil være gavnligt for udviklingen i EU ikke mindst i betragtning af, at flere lande i fremtiden vil stå i kø for at komme ind i EU: de baltiske lande, de østeuropæiske lande m.fl.

Venstre støtter lovforslaget.

Kent Kirk (KF):

Ratificeringslovforslaget er jo det sidste skridt – kan vi sige – i vores behandling af de nye ansøgerlandes optagelse i EU. Derfor er det selvfølgelig også på tide, at det kommer. Vi skal have disse ting på plads inden 1. januar, så vi i hvert fald ikke forsinker deres optagelse.

Det er også vigtigt, at andre EU-medlemslande nu får sat gang i ratificeringsprocessen.

Man kan også sige, at vi med det her lovforslag ligesom bevæger os ind i en ny tidsalder, en ny epoke for Danmark i EU. Der har jo i mange år været nogen, der har forsøgt at fremstille vores EU-samarbejde som en konflikt i forhold til

det nordiske samarbejde. Det har aldrig været Det Konservative Folkepartis opfattelse, at der var en konflikt her. Vi har altid ment, og vi har også syntes, at vi har bevist, at det har kunnet lade sig gøre både at samarbejde i EU om de europæiske problemer og samtidig samarbejde med de nordiske lande i Nordisk Råd.

Men nu får vi jo forhåbentlig alle de nordiske lande – eller i hvert fald de tre store nordiske lande – med ind i EU, hvis ellers folkeafstemningerne i Sverige og Norge falder heldigt ud. Og så skal det jo vise sig, om den historiske, den kulturelle og den til dels sociale fælles baggrund, vi har i de nordiske lande, trods alt er så stærk, at vi får en fælles optræden i EU-spørgsmål, og at vi dermed fællesnordisk kan øve indflydelse på den europæiske udvikling, eller om situationen i virkeligheden vil være den, at forskellene inden for industri, landbrug, fiskeri og andre områder er så store, at vi kommer til at sidde på hver sin side af bordet.

Der er ingen af os, der ved, hvordan det her vil komme til at gå, men et faktum er det i hvert fald, at vi nu har chancen for at få det nordiske samarbejde til at præge hele den europæiske udvikling i de kommende år.

Det er også interessant at bemærke – som man jo også kan se af lovforslaget, selv om det ikke står tydeligt – at ansøgerlandene ikke har nogen specielle forbehold i forhold til EU-samarbejdet. De er jo ikke i den situation, som Danmark desværre er kommet i, hvor vi jo altså havde en række forbehold, og som følge deraf vil vi fra den 1. januar komme i den situation, at Sverige, Finland og måske Norge skal sidde og diskutere det forsvarspolitiske samarbejde i EU, medens Danmark, der har været med siden 1973, må sidde og gemme sig ovre i et hjørne og simpelt hen ikke kan deltage i diskussionen. Det er ikke særlig heldigt.

Med hensyn til spørgsmålet om den videre deltagelse i Den Økonomiske og Monetære Union er der heller ingen forbehold fra ansøgerlandenes side, mens vi har vore forbehold. Det må nødvendigvis betyde, at vi er nødt til at re-vurdere vore holdninger til de danske forbehold. Vi er nødt til at få startet en debat i Danmark, hvor vi virkelig seriøst prøver at finde ud af, hvad de danske interesser i virkeligheden er. Skal vi sidde tilbage og ikke sammen med de andre nordiske lande være med til at præge den europæiske udvikling på nogle væsentlige områder, eller skal vi være aktive?

Jeg bemærkede, at den socialdemokratiske ordfører, hr. Ove Fich, her fra talerstolen for et øjeblik siden foreslog, at man eventuelt skulle lave et fællesnordisk memorandum op til regeringsforhandlingerne i 1996. Det er jo en interessant tanke, for det må vel betyde, at man også er parat til at spørge, om det er rigtigt at fastholde de forbehold, Danmark har. Ellers kan jeg ikke rigtig forestille mig, at der kan laves et fællesnordisk memorandum.

Jeg vil gerne spørge her fra talerstolen, hvad hr. Ove Fich og Socialdemokratiet mener med dette udspil. Skal det fortolkes derhen, at man nu er parat til at sætte sig ned sammen med de andre nordiske lande og sige: Vi glemmer vores forbehold, og så vil vi se, hvordan vi kan præge de andre spørgsmål, der kommer op i forbindelse med regeringskonferencen?

En ting, som også er interessant i forbindelse med lovforslaget, er de protokoller, som både Sverige, Norge og Finland har undertegnet i forbindelse med optagelsesforhandlingerne. Man erklærer helt klart fra landenes side, at man støtter processen hen imod større åbenhed, større gennemsuelighed og bedre aktindsigt i EU-samarbejdet. Det er vi meget glade for, for det kan måske betyde, at de pauvre resultater, som udenrigsministeren har opnået siden januar 1993 på disse områder, kan blive bedre. Hvis vi kan få den svenske udenrigsminister, den norske udenrigsminister og den finske udenrigsminister til at foretage sig noget, kan det være, vi kan få nogle resultater, for regeringen har desværre ikke opnået tilstrækkelige resultater på de tre områder.

Steen Gade (SF):

Jeg kan høre, at der er nogle ordførere, som hellere vil snakke om 1996 end om lovforslaget. Jeg tror, det er klogest at koncentrere sig om forslaget her i dag, og jeg vil gerne sige til de ordførere, som er så sikre på, hvad de nordiske lande vil sige i forhandlingerne op til 1996: Mon ikke de tænker sig grundigt om, inden de eventuelt laver et memorandum, eller hvad de i øvrigt måtte komme frem med, op til forhandlingerne i 1996?

Men så til lovforslaget: I SF har vi hele tiden støttet en åbning af EU mod nord og over for EFTA-landene som et led i en proces, hvor næste fase er åbningen over for Østeuropa. Det er derfor noget ganske særligt, at vi i dag skal tage stilling til og godkende et forslag, som bekræfter, at man har indgået aftale med de fleste af EFTA-landene om en udvidelse af EU.

Jeg kan bekræfte her, at vi i Europaudvalget har sagt ja til den endelige aftale, som ansøgerlandene har accepteret i forhandlingerne med EU. I hele forløbet har vi presset på i Europaudvalget, men jeg mener også, at den danske regering selv har fulgt en aktiv linje for at støtte de nordiske landes forskellige krav og ønsker. Når man ser ratifikationsdokumentet igennem, må man også konstatere, at på en række områder, hvor de nordiske lande selv har ønsket at indtage en særlig position, har de fået den. Det er selvfølgelig ikke nødvendigvis de samme områder, som Danmark har interesseret sig for, men de har rent faktisk fået imødekommelser på en række punkter.

Jeg vil godt nævne et område, hvor vi har presset på i Europaudvalget, og hvor jeg også ved at Danmark har presset på i forhandlingerne. På miljøområdet og i konfliktfeltet mellem det indre marked og miljøet benyttede vi lejligheden til at kæmpe for, at når de nordiske lande kommer ind, skal standarderne justeres op på linje med det land, der har den højeste standard. Det slag er ikke vundet; men man kan sige, at der er lagt op til 4 år, hvor man gennemgår EU's regler på området, og i den periode vil det selvfølgelig være utrolig vigtigt, at Danmark har alliancepartnere. Vi vil stå stærkere med vore synspunkter i den 4-årige periode, hvor vi kan få en chance for hurtigt at gennemgå direktiverne med henblik på at styrke miljøen.

Vi støtter lovforslaget og stemmer med glæde for det.

Kristian Thulesen Dahl (FP):

Fremskridtspartiet ser frem til, at EU bliver udvidet. På nuværende tidspunkt har Østrig og Finland sagt ja til medlemskab af EU, og vi venter nu på at se, hvad Sveriges og Norges befolkninger mener.

Vi håber fra Fremskridtspartiets side, at udvidelsen af EU kan være med til at hindre, at tanker om et meget integreret og harmoniseret EU bliver realiseret, og at kræfterne i stedet bruges på at sikre EU som et frihandelsområde. Med de praktiske vanskeligheder, der vil være med at gennemføre en kraftig harmonisering med et udvidet EU, kan vi håbe, at integrations-tempoet bliver sat ned.

Et flertal i Finland har stemt ja til medlemskab; men det bør tages meget alvorligt, at der er et meget stort mindretal, som mener, at Finland ikke skal være medlem af EU. Jeg må sige til hr. Ove Fich fra Socialdemokratiet, at i Frem-

skridtspartiet finder vi faktisk, at et mindretal på 43 pct. er ret stort, så vi mener ikke, at der er et markant stort flertal for medlemskabet i Finland.

Vi mener, at det samme forhold sandsynligvis også vil gøre sig gældende ved Sveriges afstemning og i særdeleshed i Norge, hvor meget i øvrigt tyder på, at flertallet måske slet ikke ønsker medlemskab af EU. I relation til de afstemninger, vi har haft her i Danmark, hvor det har stået klart, at en meget stor del af den danske befolkning slet ikke ønsker medlemskab af Den Europæiske Union, bør vi være de første til at opfatte de signaler, som bliver udsendt af store mindretal ved en folkeafstemning. Danmark skal forstærke indsatsen frem til regeringskonferencen i 1996 for at forklare de politikere i Europa, som mener, at en meget hurtig europæisk integrationsproces er nødvendig, at de må revurdere deres planer og deres opfattelser.

Som en mere konkret bemærkning til det lovforslag, vi behandler, skal jeg nævne, at det ikke har været tilfredsstillende for Fremskridtspartiet, at de fire ansøgerlande som udgangspunkt i forhandlingerne har skullet acceptere hele det retlige traktatgrundlag, som det ser ud på nuværende tidspunkt. De har ikke haft reel mulighed for at forhandle undtagelser, ikke engang i stil med det, Danmark har kunnet forhandle sig frem til i form af Edinburgh-Aftalen. Vi mener i modsætning til SF, at der faktisk er et problem her, og at landene ikke alene skulle have haft mulighed for at forhandle sig frem til tidsbegrænsede overgangsforanstaltninger, men til egentlige og reelle undtagelser fra det eksisterende retlige grundlag. Vi havde hellere set et mere imødekommende EU, hvor det havde været muligt at få disse undtagelser, men det lod sig altså ikke gøre.

Det siger sig selv, at når ansøgerlandene har skullet acceptere hele det retlige grundlag, er der nogle forhold i aftalen, som vi i Fremskridtspartiet ikke bryder os om. Vi mener, at disse forhold cementerer nogle af de markedsforvridende ordninger – eller planøkonomiske ordninger, om man vil.

Udgangspunktet for vores behandling af lovforslaget er dog ikke en egentlig stillingtagen til indholdet af udvidelsesaftalerne, for den egentlige godkendelse af disse skal de enkelte landes befolkninger foretage internt. Når vi kan støtte lovforslaget, hænger det derfor sammen med ønsket om, at ansøgerlandene selv suverænt skal bestemme, om de ønsker medlemskab af EU på det nuværende grundlag.

Lad mig lige til slut sige til hr. Kent Kirk, som i sit ordførerindlæg kom ind på, at de nordiske lande jo ikke har bedt om undtagelsesordninger, ikke engang i stil med de danske: Som jeg sagde tidligere i mit indlæg, er det vores indtryk, at de nordiske lande ikke har fået disse ordninger; men mit udgangspunkt var, at de ikke har haft mulighed for at søge om dem, fordi EU's oplæg til forhandlingerne var en slags take it or leave it-holdning. Enten kunne man godtage hele det retlige grundlag, eller også kunne man forlade forhandlingsbordet, og det synes vi altså ikke var rimeligt.

Men vi støtter lovforslaget, fordi vi mener, at det skaber mulighed for, at de nordiske lande og Østrig selv kan tage stilling til, om de ønsker medlemskab på det nuværende grundlag.

Elisabeth Arnold (RV):

I begyndelsen af august var der nordisk kvindekonference i den finske by Åbo. Jeg deltog på vegne af det danske Folketing sammen med adskillige andre danske politikere, og vi blev hurtigt involveret i en fuldstændig tilbageskrumning i en debat, der mindede om den, vi havde i Danmark op til folkeafstemningen i 1972. Vi opdagede pludselig, at debatten i de øvrige nordiske lande rasede og bølgede frem og tilbage med beskyldninger, forsvar og næsten tårevædede deltagere på fuldstændig samme måde, som vi så i Danmark op til folkeafstemningen i 1972.

Utallige af de meget kraftige nordiske EU-modstandere fremhævede, at nu ville de nordiske lande gå deres undergang i møde: Ligestillingen mellem mænd og kvinder ville blive to-talt ødelagt; alle ville blive arbejdsløse; landbruget ville forsvinde, og fiskeriet ville blive overtaget af andre. Der var ikke grænser for alt det, der ville ske, og de nordiske lande ville totalt miste deres identitet.

Det var derfor med speciel fornøjelse, at de danske deltagere kunne stille sig op og sige: Jamen vi er her stadig væk. Vi er faktisk stadig et selvstændigt land, vi har vores regering og vores kongehus. Det er der ikke nogen der har villet tage fra os, og vi befinder os faktisk udmærket i De Europæiske Fællesskaber, så I kan roligt følge efter. Det har finnerne gjort nu ved deres folkeafstemning, og vi håber også, at de øvrige nordiske lande enten nu eller senere tilslutter sig De Europæiske Fællesskaber.

Det er et gammelt dansk ønske, at både Norge, Sverige og Finland kan komme med i EU; men i hvert fald for Finlands vedkommende er

det først blevet muligt efter Berlinmurens fald og den store ændring i det sikkerhedspolitiske billede. Vi ser også gerne flere udvidelser med de øst- og centraleuropæiske lande. Vi mener naturligvis, at det er vigtigt, at de lande, der umiddelbart er parate til det, og som har en økonomi, der passer fint til EU's, får mulighed for hurtigt at komme med.

Vi glæder os også over, at vi i 1996 skal deltage i konferencen sammen med flere deltagere fra de nordiske lande. Jeg har ikke overvejet en tilsvarende udmelding som hr. Ove Fichs om, at man skal komme med et fælles udspil, men jeg synes i hvert fald, det er en fordel, når man starter på forhandlingerne, at man ved, der er flere nordiske lande med end blot Danmark. Det har indimellem været med en fornemmelse af ensomhed, at man har stået som det eneste nordiske land i EU-sammenhæng.

Til slut vil jeg blot sige, at man skal lægge mærke til, at lovforslaget handler om en traktat imellem de 12 plus de 4 lande og de 4 lande; det er altså forhandlingsresultater, som er opnået på de 4 landes egne betingelser, og som de 4 landes regeringer selv har sagt ja til. Der er derfor ikke nogen grund til, at vi andre beklager, at de ikke har fået de betingelser, vi selv gerne ville have haft. Der er ingen grund til, at vi andre begynder at være negative over for forhandlingsresultaterne. Det er de enkelte landes regeringer, som har sagt god for dem, og så må folkeafstemningerne vise, om der også er grobund i befolkningerne for de resultater, man er nået frem til.

Det Radikale Venstre stemmer med glæde for lovforslaget.

Keld Albrechtsen (EL):

Jeg vil først gerne sige, at Enhedslisten støtter unionsmodstanderne ved de kommende folkeafstemninger i Sverige og Norge, ligesom vi gjorde i Finland. Vi håber på et nej i begge lande. Et norsk og svensk nej vil styrke unionsmodstanden i hele Europa og pege frem mod andre modeller for internationalt samarbejde end den udemokratiske unionsmodel.

Men det er faktisk ikke hele begrundelsen for, at vi stemmer imod dette lovforslag. Vi respekterer naturligvis, at afgørelsen om de enkelte landes medlemskab må træffes af de enkelte lande selv ved folkeafstemninger, men vi må samtidig klart sige, at vi ikke ønsker at være medlem af den union, som bliver resultatet af udvidelsen.

Vi tager nemlig i dag ikke bare stilling til en udvidelse af Unionen med ét eller flere lande. Der sker også en ændring af unionstraktaten – der kommer et nyt grundlag for Unionen – og dette nye grundlag stemmer vi imod. Vi vil ikke være med til at ratificere dette nye grundlag, sådan som lovforslaget lægger op til.

Traktaten bygger nemlig på, at der sker reelle ændringer af institutionerne og reelle ændringer af traktatens indhold. Der sker det, at stemmevægtene ændrer sig i Ministerrådet efter udvidelsen, hvis Østrig kommer med, og hvis Finland eventuelt kommer med – og hvis det endda skulle gå så slemt, at Sverige også kom med, men det tror jeg bestemt ikke vil ske – under alle omstændigheder ændrer stemmevægtene sig, og det bliver vanskeligere at skabe et blokerende flertal.

Hvis det allerværste skulle ske, nemlig at alle de 4 ansøgerlande kom ind, skal man nu, så vidt jeg umiddelbart kan beregne det – jeg beder ministeren korrigere, hvis jeg har regnet forkert – og ud fra det, jeg kan se af bemærkningerne, helt op på 27 stemmer, hvoraf Danmark selv har de 3, for fremover at kunne blokere i en afstemning, hvor der kræves kvalificeret flertal. Det betyder, så vidt jeg kan regne ud, at selv om de nordiske lande og Storbritannien var enige, ville de faktisk ikke kunne standse en unionslov. Det er jo aldeles uantageligt.

Så sker der yderligere det, at afstemningsreglerne og institutionerne skal til debat på 1996-regeringskonferencen.

Det har man rent faktisk siddet og aftalt på udvidelseskongressen her i foråret, kan vi læse i bemærkningerne. Den danske regering har tilsyneladende ikke taget nogen forbehold, men der lægges altså op til, at i 1996 skal de små landes indflydelse yderligere reduceres. Hvad skulle den drøftelse ellers gå ud på? Det er jo et krav fra Frankrig og Tyskland, at institutionerne skal effektiviseres, og det betyder, at de små landes mulighed for at blande sig skal mindskes. Det er mig i øvrigt ubegribeligt, hvis den danske regering virkelig skulle have medvirket til, at dette element blev trukket ind i regeringskonferencen i 1996, men man får indtryk af, at det er det, som er sket, når man læser bemærkningerne.

Et andet punkt er, at det såkaldte sølvtæppe, som nu er ved at danne sig ned gennem Europa, bliver forlænget op gennem Østersøen. Der er nemlig en passus om, at nu skal de handelsaftaler, som Sverige og Finland har haft med de bal-

tiske lande, underlægges EU, og det vil sige, at man indfører det samme protektionistiske forhold, som allerede er etableret over for f.eks. Polen, Tjekkiet, Slovakiet, Ungarn og Ukraine. En forlængelse af sølvtæppet ned gennem Østersøen er efter vores mening et skridt i den stik modsatte retning af den, man bør gå. Man burde nedbryde blokendensen og nedbryde unionsopbygningen og i stedet samarbejde på tværs i hele Europa, og det lægger denne traktat op til at forhindre.

På det grundlag må vi altså sige fra Enhedslistens side, at vi simpelt hen er nødt til at stemme nej. Vi vil ikke godkende et sådant voldsomt skridt videre frem mod unionen. Vi er godt klar over, at hvis Folketinget delte vores holdning og stemte traktaten ned, måtte konsekvensen anstændigvis blive, at Danmark måtte forlade Unionen. Det ville være det eneste anstændige at gøre, men det er også en løsning, vi absolut er villige til at godkende. Vi ønsker ikke at blokere for andres tilstedeværelse, men vi vil ikke selv være med på dette grundlag.

(Kort bemærkning).

Ove Fich (S):

Jeg blev helt forskrækket, da jeg hørte hr. Keld Albrechtsen sige, at traktatgrundlaget blev ændret ved denne lejlighed. Jeg tænkte: Er der noget, jeg har overset? Men så hørte jeg hr. Keld Albrechtsen redegøre for, hvad det var, der blev ændret, og så kunne jeg tørre sveden af panden igen. Det er nemlig afstemningsreglerne i Ministerrådet.

Og jeg vil gerne gøre opmærksom på, at det, man gør, i virkeligheden er at fastholde status quo, nemlig at der skal ca. 30 pct. af stemmerne til at udgøre et kvalificeret flertal. I og med at der bliver flere lande og dermed også flere stemmer, hæver man naturligvis grænsen for, hvornår der findes et kvalificeret flertal, så det er i realiteten fastholdelsen af status quo, man har her.

Så vil jeg gerne sige, at når hr. Keld Albrechtsen er så bekymret for, at de små lande skal få færre rettigheder – en bekymring, jeg i øvrigt deler – må det da være en fordel at udvide med endnu flere små lande, så der er flere, der kan stå imod, hvis de store skulle få den slags tanker.

Endelig vil jeg sige, at jeg ved, hr. Keld Albrechtsen bekymrer sig meget om landenes suverænitæt; det synes jeg også er væsentligt. Nu er der altså to lande, Østrig og Finland, som su-

verænt har besluttet, at de gerne vil med i Den Europæiske Union, og så undrer det mig såre meget, at hr. Keld Albrechtsen og Enhedslisten vil forhindre det. Det kalder jeg i hvert fald en overnational beslutning.

(Kort bemærkning).

Keld Albrechtsen (EL):

Jeg tror ikke, hr. Ove Fich forstod, hvad jeg sagde. Enhedslisten vil ikke forhindre nogen i at træde ind i Unionen. Vi siger bare, at på det grundlag vil vi ikke være med, og det betyder, at vi er villige til at anbefale, at Danmark går ud af Unionen. Hvis andre vil have, at det skal være på de betingelser, ønsker vi bare ikke at være med, og det må være vores ret at sige det. Men vi vil ikke tvinge nogen, må jeg sige til Socialdemokratiet.

Jeg må altså også fastholde, at med denne traktat bliver det vanskeligere for både små og store lande at etablere et blokerende mindretal. Det er selvfølgelig elegant af hr. Ove Fich at omskrive det til et procentproblem, men det faktuelle forhold er altså, at hvor man før skulle samle 23 stemmer, hvoraf Danmark selv havde de 3, skal man – hvis det går helt i sort, havde jeg nær sagt, men hvis man forestiller sig, at alle de 4 ansøgerlande kom med – helt op på 27 stemmer, og så bliver det altså betydeligere vanskeligere. Og som jeg nævnte, ville Norden og Storbritannien ikke engang kunne skabe et blokerende mindretal i den situation.

Derfor er det en institutionel ændring, som betyder, at både Danmarks og mindretallets stilling svækkes i Ministerrådet. Det vil hr. Ove Fich ikke kunne bestride, hvor mange procentregninger han så end foretager.

(Kort bemærkning).

Steen Gade (SF):

Jeg vil godt sige til hr. Keld Albrechtsen, at det med procentregningen er ligesom i en brevdueforening: Hvis der kommer flere medlemmer og man har nogle bestemmelser om, hvor mange procent af stemmerne der kræves, for at man kan lave vedtægtsændringer og den slags ting, fastholder man procenten, og det er sjældent, det giver anledning til den store opmærksomhed på generalforsamlingen.

Men jeg kom nok nærmest herop for at sige noget om sølvtæppet, som bekymrer mig meget – altså om Europa kunne risikere at få et sølvtæppe, som skiller rige og fattige, og det ligger i aftalen, har jeg forstået. Men udenrigsministe-

ren kan jo bekræfte, at netop de baltiske lande har opretholdt deres frihandelsaftaler i forbindelse med senere forhandlinger i EU.

Derfor er det et ganske vigtigt projekt at arbejde videre på, at EU også åbner sig mod øst. Som vi ser det, er det helt modsat det, som Enhedslisten argumenterer for. Netop åbningen mod nord og senere østover er sådan set det, der gør, at man er nødt til at gå meget mere aktivt ind i diskussionen om, hvordan EU skal udvikle sig. Svaret kan selvfølgelig godt være det, som Enhedslisten vælger, nemlig at man skal melde sig ud af EU; men at grunden ligefrem skal være, at de nordiske lande får mulighed for at komme ind, forekommer mig lettere absurd.

(Kort bemærkning).

Ove Fich (S):

Det er korrekt, når hr. Keld Albrechtsen siger, at der for fremtiden skal 27 i stedet for 23 stemmer til at skabe et blokerende mindretal i Ministerrådet, og jeg vil da gerne erindre om, at det var noget, Danmark argumenterede for. Det var rent faktisk noget, vi kæmpede stærkt for.

Og hvorfor det? Jo, fordi vi var trætte af, at visse lande havde for let ved at blokere på f.eks. miljøområdet og arbejdsmarkedsområdet. Det er interessant at se, hvilke lande det var, der ville holde grænsen nede. Det var lande som Spanien og Storbritannien, der traditionelt netop blokerer på disse felter, så havde vi ladet det blive ved de 23 stemmer, var det ikke blevet en så progressiv politik, som der er chance for nu, hvor der kræves 27 stemmer til et blokerende mindretal.

Og så vil jeg slutte med at sige, at jeg simpelt hen ikke forstår Enhedslistens logik. Jeg vil ikke udelukke, at det kan være en brist hos mig selv; men som jeg hører det, er logikken, at når man selv vil ud af Den Europæiske Union, stemmer man imod, at andre kan komme ind.

(Kort bemærkning).

Keld Albrechtsen (EL):

Nu er jeg ikke specialist i de særlige vedtægtsforhold, som gælder i brevdueforeninger, men jeg kan ikke se nogen nødvendighed i, at denne procentregningsmodel skulle gælde alle mulige andre steder end i de brevdueforeninger, hvor den åbenbart gælder.

Men nu kommer så den politiske begrundelse, nemlig at man faktisk ønskede at svække mindretallets indflydelse, og at det simpelt hen var den danske regerings holdning, at det skulle

være sådan. Dertil kan jeg bare sige til hr. Ove Fich, at det er jeg ikke enig i. Vi unionsmodstandere ønsker naturligvis at bevare et så stort blokerende mindretal som muligt, fordi vi går ind for princippet om vetoret. Men nu blev det altså opklaret, at der er den uenighed, og så er der jo for så vidt ikke behov for at sige mere om det.

En enkelt bemærkning til hr. Steen Gade – jeg ved godt, at han ikke længere er til stede, men i hvert fald må jeg sige, at de seneste rapporter, der er fremkommet, bl.a. fra The European Bank for Reconstruction and Development, viser, at EU er blevet overordentlig protektionistisk i forholdet til de østeuropæiske lande. Bl.a. Sverige og Finland har forsøgt at åbne sig over for Baltikum, men det bliver nu slået i stykker ved, at dette sølv-tæppe skal fortsætte op gennem Østersøen.

Derfor forstår jeg ikke, at hr. Steen Gade kan mene, at der er noget godt i, at vi forlænger sølv-tæppet op gennem Østersøen. Det ville dog være bedre, hvis de nordiske lande forbliver uden for EU, så der i hvert fald ikke kommer et sølv-tæppe i vores område. Ved at stå uden for Unionen kunne vi her i Norden være med til at forhindre denne protektionisme, som ifølge rapporterne bliver værre og værre.

(Kort bemærkning).

Kristian Thulesen Dahl (FP):

Jeg vælger at tage ordet igen, fordi jeg ikke synes, at den negligering, der finder sted, af mindretallets øgede muligheder for at blokere en beslutning, skal stå fuldstændig uimodsagt – altså den måde, hr. Ove Fich og hr. Steen Gade kommenterede det på.

Vi mener rent faktisk i Fremskridtspartiet, at der er tale om en suverænitetsafgivelse. Selv om man forsøger at give indtryk af, at den suverænitetsafgivelse, som finder sted ved, at man øger stemmeantallet for blokerende mindretal fra 23 til 27, kun er lille, er der altså tale om en suverænitetsafgivelse, og jeg synes ikke, man skal henvise til vedtægtseksempler fra brevdueforeninger og lign. Der er tale om suverænitetsafgivelse, og i stil med det, man lovede befolkningen, da vi stemte om Maastricht-Traktaten og den tilhørende Edinburgh-Aftale, burde man rent faktisk have taget en større debat om det holdbare i at gå videre ad den vej.

Selv om det kan forekomme som en mindre suverænitetsafgivelse, er der dog tale om en suverænitetsafgivelse, og det bliver sværere for Danmark at skabe et blokerende mindretal i Mi-

nisterrådet. Det illustreres meget godt, når hr. Ove Fich forklarer heroppefra, at muligheden for større handlekraft i Ministerrådet er til stede nu. Når det bliver nemmere at nedstemme lande med en anden holdning, end vi f.eks. har fra dansk side, bliver det altså også nemmere at nedstemme Danmark, når Danmark har en anden holdning end flertallet af de øvrige lande.

(Kort bemærkning).

Ove Fich (S):

Som svar til det sidste indlæg vil jeg blot sige, at hvis man citerer den juridiske litteratur – og tillad mig at citere den som lægmand – vil man opdage, at i den juridiske litteratur står der, at selv om man går fra princippet om enstemmighed til kvalificeret flertal på et område, er der ikke tale om suverænitetssafgivelse, og derfor er det naturligvis heller ikke tilfældet, selv om man flytter grænsen for, hvornår man har et kvalificeret flertal. Det står krystalklart, og det er blevet undersøgt både i 1986 og ved senere lejligheder. Logikken i det er, at hvis et område falder ind under EU's kompetence, er det ikke afgørende, på hvilken måde der stemmes på det pågældende område. Hvis nogen skulle være i tvivl, kan de slå efter i litteraturen.

Peter Duetoft (CD):

Nostalgi er jo altid dejlig, og nostalgi er det jo da, når hr. Keld Albrechtsen kan stille sig op her og sige, at hvis de nordiske lande var uden for EU, ville man kunne gøre så og så.

Mig bekendt har der lige været en folkeafstemning i Finland, og mig bekendt har Finland lige besluttet at blive medlem, og det betyder altså, at medmindre f.eks. Danmark skulle blokere for finsk medlemskab, er det gammeldags tænkning fra Enhedslistens side at forestille sig, at de nordiske lande skulle holde sig udenfor. Foreløbig er der altså to af dem, der er medlemmer af Unionen.

Men ellers mener jeg faktisk, at bortset fra hr. Keld Albrechtsen og Co. kan der ikke være mange i Danmark, der ikke er glade for, at de nordiske lande bliver medlemmer af Unionen, og i CD er vi da også glade for, at det sker sådan. Vi glæder os over, at Østrig og Finland er kommet med, og vi håber da også på, at folkeafstemningerne i Sverige og Norge vil føre til, at der bliver medlemskab dér.

En vigtig ting – og deri er jeg enig med hr. Steen Gade – er, at nu er diskussionen med disse fire lande færdig, så man kan begynde at kon-

centrere sig om Østeuropa. CD er enig i, at næste skridt er at åbne mere, end man har gjort, over for de østeuropæiske lande, og i virkeligheden har diskussionen med de fire nuværende ansøgerlande taget så meget tid, at man ikke fuldt ud har kunnet bruge kræfterne østover, men det kan man nu, og det er jo også glædeligt.

Jeg vil gerne benytte lejligheden til her i dag bare med en enkelt bemærkning at advare imod, at nogle nu går rundt med en nordisk romantisk følelse af, at nu er vi åh så ens, og nu står vi åh så meget sammen i dagligdagen i Den Europæiske Union. Hvis man har den følelse i dag, er jeg bange for, at man vil blive skuffet, for når vi kommer til de praktiske politiske beslutninger, er der jo forskel på f.eks. Norge, Danmark og Sverige. Der vil være forskellige interesser, når vi snakker industripolitik, fiskeripolitik, landbrugspolitik, og derfor vil man naturligvis i Fællesskabet komme til at opleve nordiske lande på hver sin side i en afstemning.

Derfor tror jeg ikke, man skal foregøgle sig, at der nu vil være en nordisk blok i Den Europæiske Union. Det tror jeg vil være tilfældet med hensyn til nogle ganske enkelte spørgsmål, men generelt i dagligdagen vil man naturligvis være lige så forskellige i interesserne her, som man er så mange andre steder.

Men dér, hvor det får en voldsom stor betydning, er selvfølgelig, når dagsordenen skal sættes, for det er rigtigt, at de sydlige lande har været dygtige til at trække dagsordenen sydover, men nu vil der komme en række lande, der har mulighed for at prioritere emner, som også har vores interesse. Det kan være miljø, det kan være åbenhedsdiskussionen, det kan være demokratiskussionen, det kan være Østersøens problemer, men jo da bestemt også spørgsmålet om Østeuropa, hvor man naturligt i de sydlige dele af Europa mere tænker Nordafrika, end man tænker Østeuropa, men hvor vi, der har Østeuropa tæt på, naturligvis må trække i retning af, at man tager det spørgsmål meget alvorligt.

Så hvad angår selve placeringen i dagsordenen, styrken i dagsordenen, spørgsmålet om de problemer, der bliver taget op, er jeg overbevist om, at det vil have en meget positiv effekt også ud fra danske synspunkter, at disse andre lande kommer med. Men som sagt: I den daglige politiske kamp vil vi nu nok være forskellige.

Jeg håber som sagt, at man vil få alle fire lande med, men hvis nogle af de lande ikke skulle stemme ja ved folkeafstemningen, mener jeg,

det er både realistisk og rigtigt at sige, at en anden runde så må komme sent. Jeg ville være meget betænkelig ved, at Fællesskabet, hvis ét eller to af disse fire lande stemmer nej, så skal bruge voldsomt mange kræfter på nyforhandlinger og forsøg på alligevel at få en ordening, der gør det muligt for dem at blive medlemmer.

Jeg mener, at den klare melding bør være: De har haft et forsøg, vi er blevet enige om et resultat, befolkningerne har sagt nej; derefter går vi over til næste punkt på dagsordenen, der hedder Østeuropa.

Når vi så har fået en række associeringsaftaler eller medlemskab på plads, vil vi kunne vende tilbage til eventuelle udestående spørgsmål i de lande, der ikke er gået med i denne runde. At tro, at man kan sige nej i det kommende par måneder og så få en ny chance ganske hurtigt, tror jeg er urealistisk, og jeg tror også, man bør indse det i de lande, vi her taler om.

Men alt i alt hilser vi altså dette forslag med glæde og ønsker da også udenrigsministeren tillykke på regeringens vegne med, at man i EU-systemet har været med til at få denne aftale på plads.

Udenrigsministeren (Niels Helveg Petersen): Vi behandler i dag et lovforslag, som jeg tillader mig at betegne som historisk – et forslag, som kan vise sig at være et af de vigtigste for dansk Europapolitik og for vores placering i Europa. Regeringen tillægger dette forslag om, at Østrig, Finland, Sverige og Norge kan blive medlemmer af Den Europæiske Union, meget stor betydning.

Den Europæiske Union har under forhandlingerne dokumenteret sin vilje til at byde andre demokratiske europæiske stater velkommen. Og jeg vil gerne til indledning takke ordførerne for deres meget positive modtagelse af lovforslaget.

Jeg vil tillade mig ved dette lovforslag at glæde mig over alt det, som her er lykkedes for dansk markedspolitik og Europapolitik. Det er årtiers danske ønsker, der går i opfyldelse med muligheden for, at Danmark og de øvrige nordiske lande befinder sig i den samme markedspolitiske gruppering inden for Den Europæiske Union.

Jeg skal ved denne lejlighed ikke gå dybt ind i problemer, der knytter sig til regeringskonferencen i 1996; det får vi rigelige muligheder for. Den debat er vigtig, og ordførerne vil finde, at regeringen er klar til den debat.

Men jeg vil gerne pege på, at det vigtigste vedrørende 1996, der kan uddrages af dette lovforslag, jo netop er, at det er lykkedes at gennemføre det hovedsynspunkt fra Danmark, at EFTA-landene, herunder de nordiske, kunne blive medlemmer før regeringskonferencen i 1996 og dermed fik muligheden for at sidde med ved bordet som hele og fulde medlemmer, når det europæiske samarbejdes videre udvikling skulle diskuteres i 1996. Det er den vigtige pointe i forbindelse med 1996 ved behandlingen af dette lovforslag.

Forhandlingerne om udvidelsen med de fire EFTA-lande blev påbegyndt under det danske formandskab i foråret 1993. Fra dansk side blev der gjort alt for at fremme forhandlingerne. Det lykkedes os ved topmødet i juni 1993 at sikre en beslutning om, at udvidelsen skulle finde sted den 1. januar 1995. Mange tvivlede på, at en så ambitiøs tidsplan kunne holde, men takket været stærk politisk vilje både i Den Europæiske Union og i ansøgerlandene lykkes det at nå målet til tiden. Vejen er nu banet for, at udvidelsen kan finde sted den 1. januar 1995, altså om ganske få måneder.

Allerede den 30. marts 1994, efter blot 14 måneders forhandlinger, var der opnået et resultat, som både EU-siden og ansøgerlandene har al mulig grund til at være tilfredse med. EU-siden viste forståelse for de særlige synspunkter, ønsker og interesser, der gør sig gældende i ansøgerlandene. De fire lande kan glæde sig over de forhandlingsresultater, der blev opnået også på de vanskelige områder. Det gælder især landbrug, regionalpolitik, budget, transitspørgsmål i forhold til Østrig og fiskeri i forhold til Norge.

Efter forhandlingernes afslutning afgav Europa-Parlamentet sin samstemmende udtalelse den 4. maj i år. Det skete med rekordstort flertal. Regeringerne fra både ansøgerlandene og de nuværende medlemslande underskrev derefter traktaten på Korfu den 24. juni i forbindelse med Det Europæiske Råds møde. Dermed var det lagt op til befolkningerne i hvert enkelt medlemsland at træffe deres egen demokratiske afgørelse.

De folkeafstemninger, der på nuværende tidspunkt ligger bag os, bekræfter regeringens forventning om, at vi kan se frem til et EU, der den 1. januar udvides fra 12 til 16 medlemmer. To tredjedele stemte ja i Østrig den 12. juni. Afstemningen i Finland forrige søndag viste en klar og utvetydig tilslutning til medlemskab.

Nu afventer vi folkeafstemningerne i Sverige den 13. november og i Norge den 28. november. Afgørelsen er naturligvis helt og holdent disse landes egen, men den danske regering vil ikke skjule sit håb om, at den svenske og den norske befolkning vil gribe denne historiske chance for, at resultatet af folkeafstemningerne i Sverige og Norge kan blive positivt, som det var det i Østrig og Finland.

Regeringen glæder sig til at byde de nye medlemslande velkomne i arbejdet. Østrigs, Sveriges, Norges og Finlands deltagelse vil efter regeringens opfattelse ikke alene være en fordel for dem selv, men tillige en stor gevinst for Danmark og for Norden og for hele Europa.

Debatten i dag er da heldigvis et klart signal til befolkningerne, til vælgerne, i Sverige og Norge om, at et overvældende flertal i det danske Folketing støtter det forhandlingsresultat, som er nået, og bakker det op, og at et overvældende flertal i Danmark ønsker sig, at de to lande også stemmer ja til den mulighed, der nu ligger foran dem.

Ikke mindst for Danmark vil perspektiverne ved de tre nordiske ansøgerlandes medlemskab være positive. Det er en gammel dansk ønskedrøm, der går i opfyldelse. Tyngden i EU-samarbejdet flytter mod nord, og den nordiske indflydelse på Europas udvikling bliver forøget.

Det betyder ikke – og det har flere ordførere jo været inde på, og jeg er enig – at Norden bliver til en fasttømret blok i EU-samarbejdet.

Vi har ikke sammenfaldende synspunkter og interesser i alle spørgsmål. Men vore samfund bygger på en nordisk velfærdsmodel, og vi har mange fælles værdier, bl.a. i spørgsmålet om åbenhed og i spørgsmålene om miljø, arbejdsmiljø, sundhed og forbrugerbeskyttelse, men også i spørgsmålet om sikring af fornyet vækst og beskæftigelse. Den nordiske røst i EU vil blive styrket.

For Europa vil de nye landes deltagelse i samarbejdet bidrage til øget sikkerhed og stabilitet, og det vil bane vejen for den næste udvidelse med de central- og østeuropæiske lande, herunder de baltiske.

Jeg vil gerne gøre et par bemærkninger til hr. Keld Albrechtsen først. Stemmevægtene er diskuteret. Jeg er helt enig i det synspunkt, som har været fremhævet, at det logiske, når man udvider medlemskredsen i et samarbejde af den karakter, som EU har, er at overføre de regler, man har, til en ny situation. Og det er det, man har gjort. Man har sagt: Der skal være 70 pct. af

stemmerne i Ministerrådet for at udgøre et kvalificeret flertal, og det vil sige, at der skal lige godt 30 pct. til for at blokere. Det er den regel, vi kender. Det er den, vi har med de nuværende 12 lande, og det var den, man havde tidligere, da der var færre end 12, og det er helt logisk at videreføre den regel, som jo har tjent samarbejdet vel.

Hr. Keld Albrechtsen undrede sig over, at den danske regering kunne gå med til, at der i 1996 skulle diskuteres stemmevægte igen. Dertil er at sige for det første, at de regler, der findes her, jo ikke kan ændres uden enstemmighed, og dernæst – og det er det vigtigste – at hr. Keld Albrechtsen altså bør se at blive klar over, at det næste, der skal ske, er udvidelsen med de central- og østeuropæiske lande og de baltiske lande. Og skal det ske og man skal bevare et effektivt beslutningssystem, er man også nødt til, når man udvider næste gang, at se på stemmevægte og andre regler, der knytter sig til stemmeafgivningen.

Det er en helt indlysende sag, og hvis man ikke går ind i den diskussion, er det det samme som at sige: Jamen vi ønsker ikke udvidelsen med Central- og Østeuropa. Det er også muligt, at hr. Keld Albrechtsen ikke ønsker det, men det er vi altså andre der gør.

Dernæst til hr. Keld Albrechtsens ræsonnementer om delingen i Europa og det lidt mærkelige udtryk sølvtpæppet.

Det lykkedes på topmødet i København i 1993 at få en beslutning om, at den frihandelsaftale, som eksisterer mellem de nordiske lande og Baltikum, skulle søges bevaret i forholdet mellem de baltiske lande og Den Europæiske Union. Der er nu forhandlet frihandelsaftaler med de baltiske lande og Den Europæiske Union. De er færdigforhandlet og træder i kraft den 1. januar 1995, altså samtidig med at Sverige, Norge og Finland bliver medlemmer af Den Europæiske Union.

Der opstår altså ikke af den grund nye skillelinjer, således som hr. Keld Albrechtsen antydede det. Tværtimod har det været et vigtigt forhandlingsmål både for os og for de nordiske lande netop at undgå dette, og jeg glæder mig over, at det er lykkedes.

Endelig kunne jeg ønske for hr. Keld Albrechtsen en kort stund at være sammen med de baltiske udenrigsministre, når man diskuterer EU's udvidelse med de nordiske lande.

Er der noget, de baltiske lande ønsker sig, er det, at EU udvides med de nordiske lande, og at

alle nordiske lande er medlemmer af EU. For de ved jo udmærket godt, at det er en styrkelse af deres forhandlingsposition i forhold til Den Europæiske Union, at det er noget, der er til gavn for dem og deres ønsker om at styrke deres samarbejde med Den Europæiske Union. Så i de lande, som jo banker på for at blive medlemmer, er et samlet nordisk medlemskab af EU noget, der får positive reaktioner og stærke opfordringer med på vejen.

Til hr. Kristian Thulesen Dahl skal jeg kun sige, at der i denne sag selvfølgelig ikke er tale om suverænitetsafgivelse. Hvis det virkelig er noget, der interesserer Fremskridtspartiets ordfører, er det en sag, vi med glæde dykker ned i under udvalgsarbejdet; så skal vi få klarlagt sagens sammenhæng.

Jeg vil lige gøre hr. Kent Kirk opmærksom på én ting – og det er egentlig det eneste, jeg skal sige om 1996 og forsvarsdimensionen – at når det drejer sig om WEU, er der jo ikke en nødvendig sammenhæng mellem medlemskab af Den Europæiske Union og medlemskab af WEU; de nordiske lande træffer hver for sig beslutning om deres tilknytningsforhold til WEU.

Jeg vil afslutningsvis takke endnu en gang for den meget positive modtagelse af lovforslaget. Jeg håber, at udvalgsbehandlingen kan ske hurtigt. Det ville klæde Danmark at være et af de første lande, der ratificerede denne meget vigtige aftale.

(Kort bemærkning).

Keld Albrechtsen (EL):

Jeg synes, udenrigsministeren rejser en ret spændende debat, nemlig spørgsmålet om, hvilken form for internationalt samarbejde der kan føre til, at alle de europæiske lande kan være med.

I den forbindelse må jeg indrømme, at jeg er fundamentalt uenig med udenrigsministeren i hans antagelse af, at det kan ske ved at koncentrere magten i Unionen på basis af en videreudvikling af den nuværende Maastricht-Traktat og endda på basis af yderligere stramninger af afstemningsreglerne i 1996, således som ministeren nu ganske klart lægger op til at man skulle acceptere i 1996.

Efter min mening vil det være sådan, at jo mere man bygger Unionens magtkoncentration op, jo mere man styrker det overnationale element, jo mere man fremskynder møntunion osv., jo vanskeligere vil det blive at få et europæisk samarbejde op at stå, hvor også de østeu-

ropæiske lande vil være med, og derfor må jeg fastholde den betragtning, som jeg indledte med, nemlig at vi her er på vej til at skabe en ny opdeling ned igennem Europa.

Det, vi peger på som alternativ til Unionen, er et samarbejde, hvor der ikke er den magtkoncentration, hvor der ikke er den overnationale model, hvor der ikke er konvergenskriterier for den økonomiske politik, og hvor der ikke bliver fælles mønt, altså hvor der ikke bliver alle disse ting, som vil gøre det umuligt for de østeuropæiske lande at være med i et europæisk samarbejde.

Det vil altså sige, at vi har en fundamentalt anderledes vision og en fundamentalt anderledes holdning til, hvordan det er muligt at skabe et europæisk samarbejde, som alle kan være med i.

Men nu er dette her kun en kort bemærkning, og emnet er meget omfattende. Jeg vil for mit vedkommende lade det blive ved denne bemærkning, men måske kan den politiske diskussion frem til 1996 tage sin begyndelse dér under en senere debat her i Tinget.

Udenrigsministeren (Niels Helveg Petersen): Nu har hr. Keld Albrechtsen jo tidligere haft synspunkter, der i hvert fald flugtede meget godt med det ideologiske grundlag for de styreform, vi kendte i Østeuropa.

Jeg vil opfordre hr. Keld Albrechtsen til fortsat at interessere sig for Østeuropa og ikke lukke øjnene for det, der foregår dér, for så vil hr. Keld Albrechtsen finde ud af, at det jo ikke er os i Vesten, der står og tigger og beder Østeuropa om at komme ind i vore institutioner; sådan forholder det sig ikke. Det er de central- og østeuropæiske lande og de baltiske lande, der selv ønsker – så hurtigt som muligt og så tæt som muligt – at få et samarbejde med Den Europæiske Union og med de europæiske forsvarsorganisationer.

Det er det billede, som er det reelle, og det ville hr. Keld Albrechtsen meget hurtigt få visshed for, hvis han interesserede sig virkelig for, hvad der foregik i Østeuropa i dag.

(Kort bemærkning).

Keld Albrechtsen (EL):

Jeg vil opfordre udenrigsministeren til, hvis vi fremover skal have en nogenlunde saglig debat om disse spørgsmål, ikke at forsøge at pådutte mig standpunkter, som jeg ikke på noget tidspunkt har haft vedrørende de regeringsformer,

som man havde i de tidligere regimer i Østeuropa. Dem har jeg aldrig støttet, og det tror jeg også udenrigsministeren ved. Men lad det ligge, for den drøftelse er jo under alle omstændigheder noget tilbageskuende.

Jeg vil blot gentage, hvad jeg sagde, nemlig at jeg egentlig synes, dette er det fundamentalt vigtigste spørgsmål, når det drejer sig om udviklingen af et internationalt europæisk samarbejde og den uenighed, der er om Unionen. Og lad os så – det vil i hvert fald være min opfordring – indlede debatten dér.

Hermed sluttede forhandlingen.

Afstemning

Lovforslagets overgang til anden behandling vedtoges uden afstemning.

Anden næstformand (Henning Grove):

Jeg foreslår, at lovforslaget henvises til Europaudvalget.

Hvis ingen gør indsigelse mod dette forslag, betragter jeg det som vedtaget. (Ophold). Det er vedtaget.

Den sidste sag på dagsordenen var:

6) Første behandling af beslutningsforslag nr. B 6:

Forslag til folketingsbeslutning om Folketingets Ombudsmands beretning for året 1993.

Af Retsudvalget.

(Fremsat 11/10 94).

Forslaget sattes til forhandling.

Ingen bad om ordet.

Afstemning

Forslagets overgang til anden (sidste) behandling vedtoges uden afstemning.

Meddelelser fra formanden

Anden næstformand (Henning Grove):

Der er ikke mere på dagsordenen.

Der er foretaget ændringer i følgende udvalg:

North Atlantic Assembly (13/10 94):

Udtræder: Kaj Ikast (KF)

Ny stedf.: Annette Just (FP)

Socialudvalget (13/10 94):

Udtræder: Hans Christian Schmidt (V)

Ny stedf.: Eva Kjer Hansen (V)

Nordisk Råd (14/10 94):

Udtræder: Agnete Laustsen (KF)

Nyt medl.: Niels Ahlmann-Ohlsen (KF)

Udvalget vedrørende Analyse af Demokrati og Magt i Danmark (20/10 94):

Udtræder: Jørgen Estrup (RV)

Nyt medl.: Bjørn Elmquist (RV)

Europaudvalget (24/10 1994):

Udtræder: Charlotte Antonsen (V)

Nyt medl.: Anders Fogh Rasmussen (V)

Folketingets næste møde afholdes i morgen, onsdag den 26. oktober 1994, kl. 13.00.

Angående dagsordenen skal jeg henvise til den dagsorden, der er opslået i salen.

Mødet hævet kl. 16.23